

A budapesti szállodaipar ^{Fov. Ujvar} ^{1938. XI. 20} terjeszkedési lehetősége

Irta: Marenchich Ottó

Budapesten a szállodaépítkezés nagyobb arányokban a millenáris évben indult meg, természetesen a húszmillió ország szállodaigényeinek kielégítésére. Az építkezések azonban túlzott lendülettel indultak el, annyira, hogy a szállodai viszonyok még Nagymagyarország számára is csakhamar túlméretezetteknek bizonyultak és bekövetkezett a szomorú visszahatás: az alapítók milliókat vesztek. A Ritz Szálloda például csődbejutott, a Royal elvesztette alapítójának felét, a Britannia alapítói tönkrementek. A nehézségek Trianon után még csak növekedtek, mert a szállodák hazai közönségük kétharmadát elvesztették, a lassan megindult idegenforgalom pedig ezt a nagy kiesést nem tudta pótolni.

Az idegenforgalom előmozdítása érdekében a szállodák nagy áldozatkészséggel modernizálták üzemeiket, sőt egyes szállodák a mainál jóval nagyobbarányú idegenforgalom lebonyolítására is felkészültek már. Csak néhány példát emlíünk: az Astoria, a Royal, a Britannia, a Palace és a Nemzeti szállók a szomszédos telkeket már meg is szerezték és ezzel szükség esetére üzemeik kibővítését máris biztosították. A Dunapart nagy szállodái felkészültek arra, hogy ugyancsak szükség esetén két emelet ráépítésével bővítsék befogadóképességüket. A Hungária szálló a jelenlegi épületével szemben szerzett ingatlant erre a célra. Ezek az előkészületek azt jelentik a gyakorlatban, hogy a budapesti szállodaipar szükség esetére még kereken 1000 modern szobát tud az idegenforgalom szolgálatába beállítani, sőt a Royalnak a két szárnyépülete pár hét alatt 100 új szobára volna átalakítható.

Elsősorban csakis ezek a kibővítések jöhetnek számításba, mert a meglévő üzemek terjeszkedése az új építkezésnél hasonlíthatatlanul olcsóbb. Kellő forgalom hiányában azonban még ezek a kibővítések sem rentábilisak.

Megállapíthatom az ideai tapasztalatok alapján azt is, hogy a jelenleg üzemben levő szállodáink a mostaninál lényegesen nagyobbarányú tu-

rista- és fürdővendég forgalmat torlódás nélkül tudnak lebonyolítani, ha a szervezésben nem mutatkoznak hibák.

Hogy a beruházásokat — amelyek segítségével az idegenforgalom még a mostaninál is jobban és kielégítőbb módon bonyolítható le — végrehajthassuk, ahhoz külföldi mintára hosszú lejáratú és alacsony kamatozású kölcsönökre volna szükség. Ez nem is olyan nagy összeg, hogy ne lenne még a mai pénzügyi keretek között is előteremthető, mert ha az idegenforgalmi szervek egy évi költségvetésének csupán tíz százalékát adnák erre a célra, akkor néhány év alatt az összes szálloda kölcsönigényeket ki lehetne elégíteni. Ugyancsak nagyarányú és eredményeket felmutató tatarozási és berendezési munkák indulnának meg, ha külföldi mintára kamatségiyben részesülne a szállodaipar. Csak egy példát említek: legalább ezer polgári szállodai szoba tatarozására és berendezésének feljavítására volna elegendő az az összeg, amelyet az OTI kölcsönből az új Rudasfürdő-szálloda építésére szántak.

Az ideai idegenforgalmi szezon végetért, a szállodai szobák ezrei ismét üresen állanak és a szállóipar vezetőit a rövid szép napok után ismét a deficit gondjai gyötörik. Idegenforgalmi szerveink és szállodáink együttes fokozott munkájára lesz szükség, hogy a most következő nehéz napokkal megküzdhessünk és úgy készüljünk fel a elkövetkező idegenforgalmi évadra, ahogy az ország és a főváros érdekei megkívánják.

Mindenesetre egy következtetés máris levonható az idegenforgalmi év lezárásakor: a következő év idegenforgalmi eseményeinek időrendjét tervszerűen, a komoly idegenforgalmi tényezők és a szállodai ipar kép-

viselétének a meghallgatásával kell megállapítani. Ezáltal nem fordulhatnak elő ismét olyan esetek és visszás helyzetek, mint az elmúlt években és az idén, amikor is az idegenforgalmi szervek és vállalatok egymástól teljesen függetlenül csaknem egyidőre halmoztak össze. Így egyes napokban a szállodaipar a legjobb igyekezete mellett sem tudott zökkenő nélkül eleget tenni kötelesegeinek, míg nyomban utána az idegenforgalomra éppen olyan alkalmas időpontokban üresek maradtak a szállodák. Feltétlenül szükségesnek tartanók éppen ezért, hogy az ilyen eseménytorlódásokat megelőzzük. Minél előbb, még a holtszezon idején kell összeülnünk és megtárgyalnunk a jövő évi események sorrendjét, hogy a lebonyolításban fennakadás ne történhessék.

Meglévő szállodáink az idegenforgalom lebonyolítására nagyon is elegendők. Ha közpénzen vagy közületi támogatással épülne új szálloda, ez létében veszélyeztetné a további fejlődésre és terjeszkedésre már nagy áldozatkészséggel berendezkedett és felkészült szállodaipart.

Ha arra tekintünk, amit a szállodaipar az utolsó évtizedben építkezés, terjeszkedés és modernizálás terén alkotott és azokra az áldozatokra hivatkozunk, amelyeket az idegenforgalom érdekében hoztunk, hinnünk kell, hogy az állam és a főváros ilyen tervek helyett a szállodák közterheinek és a közüzemi szolgáltatások árának leszállításával a magánvállalkozást fogja előmozdítani.